

P R O M E M O R I A

Datum 2020-12-29

FI Dnr 20-30073

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Pelare 2-metod för bedömning av kapitalbaspåslag för pensionsrisk

Sammanfattning

Detta PM redovisar Finansinspektionens metod för bedömning av behov av särskilt kapitalbaskrav för pensionsrisk.

FI publicerade den 8 maj 2015 promemorian ”FI:s metoder för bedömning av enskilda risktyper inom pelare 2” (FI dnr 14-14414) och uppdaterade den 2018-05-31. I denna promemoria har de rättsliga förutsättningarna uppdaterats efter införlivande av bankpaketet i svensk lag.

Syftet med ett särskilt kapitalbaskrav för pensionsrisk är att säkerställa att bankerna har tillräckligt med kapital för risker relaterade till pensionsåtaganden som inte täcks av kapitalkrav i pelare 1.

FI avser att beräkna kapitalbehovet med en så kallad trafikljusmetod som liknar en metod FI använder inom försäkringsområdet. Vissa justeringar krävs för att metoden ska passa inom bankområdet.

1.1	Metodernas omfattning.....	3
1.2	Alternativa metoder.....	4
1.3	Övergripande rättsliga förutsättningar.....	5
2	Pensionsrisk.....	8
2.1	Bakgrund och syfte.....	8
2.2	FI:s ställningstagande.....	9
2.3	Inkomna synpunkter avseende avsnitt 2.....	9
2.4	Skälen till FI:s ställningstaganden.....	10
2.5	Beskrivning av FI:s metod – trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav	12

1.1 Metodernas omfattning

FI avser att använda metoden som beskrivs i denna promemoria som utgångspunkt i den samlade kapitalbedömningen vid bedömningen av alla banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag som står under FI:s tillsyn (dessa benämns ”företag” i denna promemoria).

När det gäller företagens kapitalbehov för pensionsrisk är FI:s avsikt att primärt göra en bedömning av detta på gruppnivå, baserat på företagsgruppens konsoliderade situation och utifrån de metoder som anges i promemorian. I den samlade kapitalbedömningen på solonivå för de företag som ingår i gruppen kommer utgångspunkten därför vara kapitalkravet på gruppnivå för respektive risktyp. Utifrån detta kommer en bedömning göras av hur stor del av det på gruppnivå bestämda kapitalkravet som ska fördelas ut till respektive företag i gruppen. Fördelningen kommer baseras på separata bedömningar. Dessa bedömningar kan vara gjorda utifrån de metoder som presenteras i denna promemoria eller utifrån alternativa fördelningsmetoder som inte berörs i promemorian.

När FI genomför en samlad kapitalbedömning för mindre företag kan FI, med beaktande av proportionalitetsprincipen, komma att avstå från att göra en bedömning för pensionsrisk om den bedöms vara av mindre betydelse i en sammantagen bedömning av företagets risknivå.

1.2 Alternativa metoder

1.2.1 Bakgrund

I vissa fall använder företagen interna metoder som skiljer sig från de metoder FI avser att använda. Hittills har FI i många fall baserat sin samlade kapitalbedömning på de metoder företagen använder i sin interna kapitalutvärdering. FI behöver därför ta ställning till om, och i så fall i vilken utsträckning, resultatet av företagens IKU i enskilda fall ska påverka FI:s samlade kapitalbedömning för pensionsrisk. De mer finkalibrerade metoderna kan i vissa fall vara mer träffsäkra, men de är också mer komplicerade och kan därmed medföra modellrisk, det vill säga en risk för att modellerna blir missvisande.

1.2.2 FI:s ställningstagande

FI avser att använda FI:s metod för pensionsrisk i myndighetens beräkning av särskilt kapitalbaskrav pensionsrisk. Detta innebär att företagens kapitalkrav i den samlade kapitalbedömningen både kan överstiga och understiga det kapitalbehov företagen själva beräknar i sin interna kapitalutvärdering.

FI förväntar sig att ett företag i sin interna kapitalutvärdering använder de metoder som det anser är lämpligast och som bäst beaktar deras riskbild, operationella förutsättningar eller andra faktorer. Sådana metoder kan skilja sig från de metoder FI beskriver i denna promemoria. I de fall FI:s metoder inte beaktar vissa riskelement som FI anser normalt är av underordnad betydelse, men där dessa riskelement bedöms vara betydelsefulla för ett enskilt företag, förväntar sig FI att det aktuella företaget beaktar sådana riskelement i de metoder som ligger till grund för företagets interna kapitalutvärdering.

1.2.3 Skälen till FI:s ställningstagande

I valet av metoder för bedömning av enskilda risktyper inom pelare 2 har FI gjort en avvägning mellan å ena sidan detaljnivå och träffsäkerhet, och å andra sidan enkelhet, transparens och behovet av tillräcklig kapitaltäckning. I avvägningen har FI beaktat den inneboende modellrisken som kan antas öka ju mer finkalibrerad en metod är. Avvägningen har resulterat i metoder som är robusta och tillräckligt träffsäkra, och som väl uppfyller FI:s syfte med den samlade kapitalbedömningen.

Det är av stor vikt att företag i sin interna kapitalutvärdering fortsätter att använda de metoder för beräkning av sina kapitalbehov som de anser är lämpligast och som bäst beaktar deras riskbild, operationella förutsättningar eller andra faktorer. Sådana metoder kan skilja sig från de metoder FI använder i sin samlade kapitalbedömning. För att skapa en konsekvent bedömning av företagens kapitalbehov kommer FI:s egna metoder dock ligga till grund för FI:s bedömning av företagens kapitalbehov.

FI har, i de metoder som nu föreslås, valt att inte beakta vissa riskelement som FI anser normalt är av underordnad betydelse för företagen. I de fall riskelement som inte beaktas i de metoder som presenteras i denna promemoria är betydelsefulla för enskilda företag är det kritiskt att företagen beaktar sådana riskelement i sin interna kapitalutvärdering.

1.3 Övergripande rättsliga förutsättningar

Kapitalkravet består av två huvudkomponenter: pelare 1 och pelare 2. Det framgår av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen). De detaljerade kapitalkravsberäkningar som beskrivs i tillsynsförordningen benämns ofta pelare 1. Pelare 2 är en benämning för de regler som styr hur FI ska göra sin riskbedömning av företagen och FI:s översyns- och utvärderingsprocess, där FI:s samlade kapitalbedömning är en viktig del.

EU-regler om kapital och likviditet har, förutom den nämnda tillsynsförordningen, införts genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag. I den utsträckning kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser inte omfattades av gällande svensk rätt har dessa bestämmelser genomförts genom nya lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter eller genom justeringar i det befintliga regelverket. Vissa författningsändringar har även gjorts för att komplettera bestämmelserna i tillsynsförordningen. Kapitaltäckningsdirektivet har bland annat genomförts genom lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen).

Pelare 2 är samlingsnamnet för de regler som styr företagens interna kapitalutvärdering och FI:s översyns- och utvärderingsprocess, där FI:s samlade kapitalbedömning är en viktig del. Den samlade kapitalbedömningen är beteckningen för FI:s bedömning av enskilda företags risker och kapitalbehov, och beaktar både risker som täcks av pelare 1 och sådana som inte gör det. Bestämmelser om översyns- och utvärderingsprocessen finns i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet.

Regeringen har i 9 § förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar föreskrivit att FI i sin tillsyn ska följa bestämmelserna i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet. Kravet i artikel 104.1 a i direktivet att behöriga myndigheterna på grundval av denna översyn och utvärdering ska fastställa ett krav på ytterligare kapital har genomförts genom 2 kap. 1 § tillsynslagen. Bedömningen utgår från en allsidig analys av företaget och omfattar alla krav enligt kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen. Kapitaltäckningsdirektivet nämner specifikt de risker som täcks av pelare 1 och vissa risker som inte täcks av pelare 1 i artiklarna 74–87.

Kraven i artiklarna 73–87 har genomförts genom 6 kap. 1–3, 4 a, 4 b och 5 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) samt 8 kap. 3–8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV), 5 kap. 6 § tillsynslagen samt i Finansinspektionens föreskrifter.

I artikel 98 i kapitaltäckningsdirektivet fastställs de tekniska kriterierna för översyns- och utvärderingsprocessen. I artikeln anges bland annat att institutens exponering för och hantering av koncentrationsrisker samt institutens exponering för ränterisker i samband med andra verksamheter än handel ska omfattas.

Direktivet reglerar inte vilken metod som ska tillämpas i riskbedömningen inom ramen för översyns- och utvärderingsprocessen. Denna fråga överläts alltså till tillsynsmyndigheterna. EBA har bemyndigats att utfärda riktlinjer till de nationella tillsynsmyndigheterna i syfte att specificera gemensamma förfaranden och metoder för översyns- och utvärderingsprocessen (artikel 107.3). De metoder FI använder stämmer överens med grundprinciperna i riktlinjerna från EBA, det vill säga att kapitalkrav för pelare 2-risker tillkommer utöver pelare 1. Riktlinjerna från EBA är principbaserade och avser inte att detaljreglera tillämpningen av specifika metoder.

FI ska enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen besluta om ett särskilt kapitalbaskrav som är företagspecifikt, vilket skulle kunna betyda att FI inte kan lämna ett generellt besked om sin riskbedömning. Det är emellertid så att vissa risker som inte täcks av pelare 1 är gemensamma för alla företag med den typ av exponeringar som det nu är fråga om. Genom att FI utvecklar metoder och en generell bedömningspraxis för skilda risktyper säkerställs likabehandling av företagen. Av 3 § förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar framgår även att FI på sin webbplats ska tillhandahålla de allmänna kriterier och metoder som tillämpas vid översyns- och utvärderingsprocessen.

Enligt bestämmelsen om särskilt kapitalbaskrav i 2 kap. 1 § tillsynslagen ska FI besluta om ett kapitalbaskrav utöver den miniminivå som annars gäller (det vill säga utöver vad som krävs enligt tillsynsförordningen och lagen [2014:966] om kapitalbuffertar). Beslut om ett särskilt kapitalbaskrav ska fattas om FI i

samband med en översyn och utvärdering anser att det behövs för att täcka risker som ett företag är eller kan bli exponerat för.

FI behöver för sin riskbedömning inom ramen för översyns- och utvärderingsprocessen inhämta och analysera uppgifter från enskilda företag. FI har vidare inom ramen för sin tillsynsverksamhet möjlighet att begära in uppgifter från enskilda företag (se bland annat 13 kap. 3 § LBF och 6 kap. 1 § tillsynslagen).

2 Pensionsrisk

2.1 Bakgrund och syfte

Företagens ersättningar till anställda efter avslutad anställning utgörs till största delen av pensioner. Pensionsersättning tillhandahålls vanligtvis enligt formella planer eller andra formella överenskommelser mellan företaget och enskilda anställda, grupper av anställda eller deras representanter, såsom företagens kollektivavtal om tjänstepension (BTP)¹. Riskerna som dessa förpliktelser och de därtill hänförliga förvaltade pensionstillgångarna kan medföra för företagen beaktas inte i pelare 1². De kan dock vara betydande och behöver därför beaktas i den samlade kapitalbedömningen inom ramen för pelare 2.

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som avgiftsbestämda planer eller som förmånsbestämda planer beroende på planens ekonomiska innebörd enligt dess huvudregler och villkor. Det kan även finnas planer med inslag från de båda typerna.

I avgiftsbestämda planer är företagets förpliktelse begränsad till det belopp företaget bidrar med genom avgifter. Företagets bidrag motsvarar normalt en procentsats av aktuell lön för den anställde. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken (risken att ersättningarna blir mindre än förväntat) och investeringsrisken (risken att de förvaltade pensionstillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Även i avgiftsbestämda planer finns emellertid fall då företagets förpliktelse inte är begränsad till den överenskomna avgiften. Ett exempel är då företaget har en förpliktelse genom en garanterad avkastning på avgifterna.

I förmånsbestämda planer har företaget en framtida förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Normalt åtar sig företaget att betala en viss procent av den anställdes slutlön vid uppnådd pensionsålder alternativt ett genomsnitt av lönen under en period före pensioneringen. Företagets framtida förpliktelse kan därmed inte begränsas genom överföring av tillgångar eller betalning av avgifter till en pensionsstiftelse, en pensionskassa eller ett försäkringsföretag, utan företaget bär i allt väsentligt såväl den aktuariella risken (att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat) som investeringsrisken. Företagets förpliktelse kan därför komma att öka om det aktuariella utfallet eller den faktiska avkastningen på investeringen är sämre än förväntat.

De fyra svenska storbankerna redovisade vid utgången av 2014 sammanlagda pensionsförpliktelser om brutto cirka 110 miljarder kronor. Till förpliktelserna

¹ Pensionsavtal mellan Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation och Finansförbundet.

² Enligt tillsynsförordningen kapitaltäcks endast eventuella positiva nettotillgångar (vilka beräknas enligt IAS 19) som inte frånräknats kapitalbasen. Detta gäller i dagsläget ingen av de svenska företag FI har beaktat i konsekvensanalysen i denna promemoria.

hänförliga förvaltade pensionstillgångar uppgick till cirka 101 miljarder kronor.³ Eftersom företagens förmånsbestämda pensionsförpliktelser avser osäkra kassaflöden som sträcker sig långt in i framtiden beräknas de med hjälp av vedertagna aktuariella beräkningsmetoder som bygger på kritiska antaganden om exempelvis diskonteringsränta, livslängd och löneutveckling. Förändringar i tillgångsvärden och andra marknadsvariabler, samt använda aktuariella antaganden, kan medföra väsentlig påverkan på de framtida pensionsförpliktelsernas och pensionstillgångarnas beräknade storlek. Att de finansiella företagen håller en tillräcklig kapitalbas som täcker företagens pensionsrisk är av betydelse för stabiliteten i den finansiella sektorn.

FI redovisar i detta avsnitt FI:s metod och åtgärder för att säkerställa att företagens pensionsrisk behandlas och genomlysas på ett konsekvent sätt, och att de svenska företagen har en kapitalbas som är tillräcklig för att täcka riskerna dessa poster ger upphov till.

2.2 FI:s ställningstagande

Företagens kapitalkrav för pensionsrisk ska beräknas med en trafikljusmetod liknande den modell som används inom försäkringsområdet. FI gör vissa justeringar av trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav för att anpassa den till det överordnade regelverket som gäller för företagen inom bankområdet. Sådana justeringar inkluderar mer försiktig kalibrering av kapitalkravet samt en högre standardparameter vid beräkning av riskmarginal⁴.

2.3 Inkomna synpunkter avseende avsnitt 2

FI har efter remitteringen bearbetat promemorian och då tagit hänsyn till remissinstansernas synpunkter. Synpunkterna bemöts i följande avsnitt.

Riksbanken efterlyser en diskussion om avvägningen mellan den föreslagna trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav och det kommande regelverket för försäkringsbolag, Solvens 2.

Svenska Bankföreningen efterlyser ett tydliggörande av hur det befintliga kapitalet ska beräknas. Bankföreningen invänder mot att bästa skattning av pensionsåtaganden i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav ska beräknas enligt den internationella redovisningsstandarden IAS 19, enligt FI:s ursprungliga förslag. Bankföreningen anser istället att bästa skattning av pensionsåtaganden i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav bör baseras på

³ Uppgifter om pensionsförpliktelser och pensionstillgångar är hämtade från årsredovisningar för räkenskapsår 2014 för Nordea, SEB, Svenska Handelsbanken, och Swedbank och avser beräkningar enligt IAS 19 för respektive bankkoncern

⁴ Vissa justeringar har gjorts jämfört med den remisspromemoria FI publicerade 12 december 2014. Dessa förändringar förklaras i följande avsnitt.

lokalt föreskrivna kassaflöden enligt tryggandelagen, eller motsvarande i andra länder, på grund av att kassaflöden enligt tryggandelagen är mer i linje med de ekonomiska krav som förmånstagarna kontraktuellt kan ställa mot både banker och försäkringslag samt solvensregleringen i olika länder.

Bankföreningen anser vidare att FI bör publicera fullständiga diskonteringskurvor, såväl normala som stressade, för alla relevanta valutor för att bankerna ska kunna modellera den långsiktiga terminsräntan bättre. Bankföreningen anser även att den långsiktiga terminsräntan bör harmoniseras mellan de olika valutorna och att FI bör introducera någon form av riskpremie för att stabilisera modellen och ge incitament till ett mer långsiktigt beteende.

Slutligen anser Bankföreningen att det av proportionalitets skäl bör införas ett tröskelvärde för beräkningarna av pensionsrisk på grund av att mindre banker sällan har tillgång till den detaljerade data som krävs för att kunna utföra beräkningarna enligt trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav.

Kommuninvest anser att i de fall som något kapitalkrav inte föreligger för pensionsrisk, ska inte heller några uppgifter som detta behöva rapporteras till FI.

Sparbankernas riksförbund uttalar i sitt remissvar att de utgår från att FI bedömer att det inte finns något ytterligare kapitalkrav för pensionsrisk i de banker som administrerar sina pensionsåtaganden via ett institut som klarar kapitalkraven enligt trafikljusmodellen för försäkringsområdet.

2.4 Skälen till FI:s ställningstaganden

Riskerna med företagens pensionsförpliktelser skiljer sig i många avseenden från de risker företag hanterar i sin löpande kreditverksamhet och som specifikt beaktas i tillsynsförordningen och i lagen om kapitalbuffertar. Sådana skillnader inkluderar bland annat pensionsförpliktelsernas väsentligt längre löptider jämfört med de löptider som normalt förekommer inom bankverksamhet, samt förekomsten av olika försäkringstekniska risker. Enligt tillsynsförordningen och lagen om kapitalbuffertar, det vill säga den del av regelverket som normalt benämns pelare 1, kapitaltäcks inte pensionsriskerna⁵.

⁵Eventuella positiva nettotillgångar dras i normalfallet av från företagens kärnprimärkapital enligt artikel 36 i tillsynsförordningen. Under vissa förutsättningar behöver sådant fråndrag inte göras, och i de fall företagen redovisar positiva nettotillgångar i balansräkning och avdrag från kärnprimärkapitalet inte görs, så ska det belopp som kvarstår, som högst utgörs av eventuella positiva nettotillgångar enligt IAS 19, kapitaltäckas enligt schablonmetoden eller en intern modell. Således kapitaltäcks enligt tillsynsförordningen varken riskerna som uppstår genom pensionsförpliktelserna eller de till pensionsförpliktelserna hänförliga förvaltade pensionstillgångarna på bruttobasis.

När det gäller förmånsbestämda pensionsplaner är företagets framtida förpliktelser inte begränsade genom överföring av tillgångar eller betalning av avgifter till en pensionsstiftelse, en pensionskassa eller ett försäkringsföretag. Pensionsutfästelsens ekonomiska innebörd, enligt dess huvudregler och villkor, avgör huruvida utfästelsen är att betrakta som avgiftsbestämd eller förmånsbestämd. Förmånsbestämda pensionsplaner kan, under vissa förutsättningar enligt gällande redovisningsregler, redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner. Samtliga pensionsplaner som klassificeras som förmånsbestämda enligt deras ekonomiska innebörd ska beaktas i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav, oavsett hur pensionsplanen redovisas enligt gällande redovisningsregler.

Solvens 2 är samlingsnamnet på de nya regler för försäkringsbolag som utarbetas inom EU och som ska börja tillämpas från den 1 januari 2016. Genomförandet av Solvens 2-direktivet⁶ i Sverige och i övriga EU-länder kommer att innebära nya solvensregler för försäkringsbolag. Inom EU pågår också ett arbete med att revidera direktivet om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, det så kallade tjänstepensionsdirektivet (IORP 1)⁷. Den 27 mars 2014 lämnade EU-kommissionen ett förslag till nytt tjänstepensionsdirektiv (IORP 2)⁸. Tjänstepensionsinstitut i Sverige som omfattas av tjänstepensionsdirektivet är livförsäkringsbolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet, tjänstepensionskassor samt större företagsanknutna pensionsstiftelser. Eftersom utvecklingen av regelverket för tjänstepension i dagsläget är oklar avser FI att utgå från nu gällande reglering och använda en metod som liknar den trafikljusmetod som FI redan använder inom försäkringsområdet vid beräkningen av kapitalbaskravet för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav.

Det föreligger dock behov av vissa justeringar för att anpassa trafikljusmetoden inom försäkringsområdet till FI:s översyns- och utvärderingsprocess inom bankområdet. Sådana justeringar avser exempelvis beräkningen av befintlig kapitalbas för pensionsrisk och metodens överordnade riskkalibrering, och beskrivs i följande avsnitt.

FI har inte för avsikt att införa formella tröskelvärden för beräkning av pensionsrisk av proportionalitetsskäl eller lättnader avseende inlämnandet av uppgifter till FI för mindre företag, såsom efterfrågats i remissvar från Svenska Bankföreningen och Kommuninvest. FI har inte heller några planer på att införa olika versioner av beräkningsmetoden för mindre företag, på liknande

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (Celex 32009L0138).

⁷ IORP står för Institutions for Occupational Retirement Provision. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (Celex 32003L0041).

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (omarbetning).

sätt som inom ränterisk. FI har så långt det är möjligt utformat trafikljusmetoden inom för pelare 2 baskrav utifrån företagets redovisade pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar, vilket enligt FI borde innebära en förenkling i sig. Till stöd för företagets beräkningar finns blanketter och diskonteringsräntekurvor i svenska kronor publicerade på FI:s hemsida.

FI komma att avstå från att göra en specifik bedömning av enskilda risktyper om dessa risktyper bedöms vara av mindre betydelse i den sammantagna bedömningen. Detta gäller även pensionsrisk.

Varje företag som blir föremål för en samlad kapitalbedömning kommer att få information från FI om företaget ska skicka in information till FI för beräkning av pensionsrisken enligt FI:s metod. Företag som inte har några förmånsbestämda pensionsförpliktelser behöver inte lämna in några uppgifter till FI och kommer inte att få något kapitalkrav för pensionsrisk.

Sparbankernas riksförbund uttalar i sitt remissvar att de utgår från att FI bedömer att det inte finns något ytterligare kapitalkrav för pensionsrisk för de företag som administrerar sina pensionsåtaganden via ett institut som klarar kapitalkraven enligt trafikljusmodellen inom försäkringsområdet. FI vill därför förtydliga att företagets samtliga förmånsbestämda pensionsförpliktelser ska inkluderas i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav. Detta för att FI anser att företagets pensionsrisk ska behandlas och genomlysas på ett konsekvent sätt mellan olika företag. Det finns skillnader mellan trafikljusmodellen inom försäkringsområdet och trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav, exempelvis vad gäller riskmarginal och kalibrering, varför de två beräkningsmetoderna inte går att jämföra med varandra vid beräkning av kapitalkrav inom pelare 2 baskrav.

Om ett företag inte har tillräcklig information för att identifiera till företaget hänförliga förvaltningstillgångar kan fördelning ske genom en schablon. Detta kan vara fallet för företag som har överfört tillgångar eller betalat avgifter till en pensionskassa eller ett försäkringsföretag. Exempelvis kan ett företag i sådana fall använda den fördelningsnyckel som försäkringsinstitutet sannolikt skulle ha använt för att fördela tillgångarna om pensionsplanen omgående avvecklats, alternativt om det förelåg en situation där det krävts extra inbetalning från arbetsgivaren till följd av otillräckliga tillgångar.

2.5 Beskrivning av FI:s metod – trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav

2.5.1 Bakgrund – trafikljusmetoden inom försäkringstillsyn

Trafikljusmetoden är en del av FI:s metod för tillsynen över svenska försäkringsföretag. Trafikljuset mäter hur väl försäkringsföretag kan motstå de

risker deras exponeringar mot olika finansiella risker och försäkringsrisker ger upphov till.

Metoden utformades under 2005 för att mäta finansiella risker och året därpå testades modellen på livförsäkringsföretag och tjänstepensionskassor. Metoden vidareutvecklades under 2006 och i november 2006 skickade FI ut en fullständig trafikljusmetod för synpunkter. Metoden avsåg både liv- och skadeförsäkring och omfattade finansiella risker, försäkringsrisker samt driftkostnadsrisker. Företagen hade inga avgörande invändningar och de synpunkter som lämnades avsåg detaljer avseende hur beräkningen av riskerna hade utformats. Vid utformningen av en ny version av trafikljusmetoden under 2007 hade FI övervägt erfarenheter av testerna och i viss utsträckning de synpunkter som lämnats.

Ursprungligen fanns tre färger i Trafikljuset (rött, gult och grönt), men gult ljus togs senare bort då det förelåg tveksamheter kring hur det skulle tolkas. Rött ljus betyder att försäkringsföretaget inte har en tillräcklig kapitalbas för att klara Trafikljusets kapitalkrav.

Utfallet av trafikljusrapporteringen för försäkringsföretagen har fram till i år sammanfattats och presenterats på övergripande nivå i försäkringsbarometern som utkom två gånger per år. Försäkringsbarometern ersätts från och med 2015 av en tillsynsrapport avseende försäkring. Utifrån resultatet av trafikljusmetoden kan FI göra en mer ingående tillsyn av försäkringsföretagen av både kvantitativt och kvalitativt slag.

2.5.2 Trafikljusmetoden för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav

I den trafikljusmetod som FI avser att använda för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav värderas tillgångar och skulder utifrån verkligt värde. För verkligt värde används marknadsvärdering av tillgångar, och värdering av skulder sker enligt en så kallad bästa skattning av pensionsåtaganden. Därefter utsätts företaget för ett antal stressscenarier, vilka bestämts av FI.

Trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav ger ett totalt kapitalkrav netto, efter justering för diversifiering mellan olika riskkategorier genom korrelationskoefficienter. Diversifieringseffekterna kan dock vara begränsade dels mellan olika juridiska enheter, dels mellan olika typer av fondering, såsom genom överföring av tillgångar eller betalning av avgifter till en pensionsstiftelse, en pensionskassa eller ett försäkringsföretag. Utgångspunkten är därför att företag ska beräkna totalt kapitalkrav netto separat för varje del av det totala pensionsåtagandet, med tillhörande förvaltningstillgångar, som saknar eller endast har begränsade diversifieringseffekter med andra delar av åtagandet. Respektive beräkning summeras därefter för att ge totalt kapitalkrav netto på konsoliderad nivå.

Totalt kapitalkrav netto, efter kalibrering enligt trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav, minskas därefter med företagets beräkning av befintlig kapitalbas för pensionsrisk. Befintlig kapitalbas för pensionsrisk kan vara positiv eller negativ. Skillnaden mellan det totala kapitalkravet netto, efter kalibrering, och den befintliga kapitalbasen för pensionsrisk utgör företagets kapitalkrav för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav.

Trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav följer samma metodik som trafikljusmodellen inom försäkring. Justeringar av metoden tillkommer i enlighet med denna promemoria. Till stöd för företagets beräkningar går det därför till stor del att använda samma beräkningsblankett för Trafikljuset som för försäkringsområdet, vilken finns publicerad på FI:s hemsida⁹ med tillhörande anvisningar¹⁰. Följande avsnitt följer strukturen i beräkningsblanketten, med relevanta hänvisningar till samma terminologi. FI får många frågor om trafikljusmodellen. På FI:s hemsida finns därför en sammanställning av de vanligaste frågorna, främst om finansiella risker¹¹.

2.5.2.1 Totalt kapitalkrav brutto för pensionsrisk

Trafikljusmetoden för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav, beräknar ett totalt kapitalkrav brutto som består av följande delar:

1. Försäkringsrisker med utgångspunkt i en bästa skattning av pensionsåtaganden för samtliga förmånsbestämda förpliktelser
 - Ökning av pensionsåtaganden till följd av sänkt diskonteringsränta
 - Ökning av pensionsåtaganden till följd av stressade riskåtaganden inom dödlighetsrisk och sjuklighetsrisk

2. Finansiella risker enligt värdering till verkligt värde av pensionsåtagandets hänförliga förvaltningstillgångar
 - Ränterisk
 - Aktierisk
 - Fastighetsprisrisk
 - Kreditrisk
 - Valutarisk

⁹ Se vidare dokumentet Beräkningsblankett för riskbolag
<http://www.fi.se/Rapportering/Trafikljuset/Anvisningar/>

¹⁰ Se vidare <http://www.fi.se/Rapportering/Trafikljuset/Anvisningar/>

¹¹ Se vidare <http://www.fi.se/Rapportering/Trafikljuset/Fragor-och-svar/>

Försäkringsrisker

Finansinspektionen har i valet av underliggande data till trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav särskilt beaktat remissinstansernas invändningar avseende förslaget att använda IAS 19 för beräkning av bästa skattning av pensionsåtaganden. Den aktuariella beräkningsmetoden enligt IAS 19 (Projected Unit Credit Method) innehåller icke-kontraktuella åtaganden, till exempel framtida lönehöjningar, något som remissinstanserna understrukt inte kommer att aktualiseras i en bankkris. FI inför istället en metod som bygger på att företagens framtida förpliktelser att lämna överenskomna ersättningar till nuvarande och tidigare anställda beräknas enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. (även kallade tryggandegrunder). För utländska pensionsrisker används motsvarande aktuariella principer för att beräkna pensionsåtagandet i respektive land. Den aktuariella beräkningsmetoden enligt tryggandegrunderna utgår från kontraktuella åtaganden. Därmed begränsas beräkningen av framtida kassaflöden till de ekonomiska krav som förmånstagarna kontraktuellt kan ställa på företaget. Detta bedöms vara konsekvent med kapitalkravens syfte, det vill säga att täcka risker som banken inte kan frångå i en krissituation.

Pensionsutfästelsens ekonomiska innebörd, enligt dess huvudregler och villkor, avgör huruvida utfästelsen är att betrakta som avgiftsbestämd eller förmånsbestämd. Förmånsbestämda pensionsplaner kan, under vissa förutsättningar enligt gällande redovisningsregler, redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner. Samtliga pensionsplaner som är att betrakta som förmånsbestämda enligt deras ekonomiska innebörd ska beaktas i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav, oavsett hur pensionsplanen redovisas enligt gällande redovisningsregler.

Försäkringstekniska grunder för beräkning av bästa skattning av pensionsåtaganden, även benämnt kapitalvärde, fastställs enligt tryggandelagen av FI. I trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav beräknas således kapitalvärdet med ledning av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:24) om försäkringstekniska grunder, med reservation för antagande om ränta.

I trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav ska företagen hämta vägledning om antagande om ränta från Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:23) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar. Anledningen till FI:s val av antagande om ränta för trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav är dels att liknande risker ska behandlas konsekvent med försäkringsområdet, dels att metoden för beräkning av ränterisk har anpassats i Trafikljuset till följd av den inriktning som FI valt genom beslut om att fastställa diskonteringsräntan enligt FFFS 2013:23. Eftersom FI avser att behandla liknande risker konsekvent med försäkringsområdet har FI inte för avsikt att harmonisera terminsräntan mellan

de olika valutorna, eller införa en riskpremie, såsom förespråkats av Bankföreningen.

FFFS 2013:23 innefattar en delvis modellbaserad diskonteringsräntekurva baserad på makroekonomiska antaganden, i likhet med den metod som föreslås i det kommande Solvens 2-regelverket. Dock används i föreskrifterna en annan extrapoleringsmetod, det vill säga den metod som används för att förlänga räntekurvan mellan den fastställda längsta löptiden och den fastställda långsiktiga terminsräntan, än den metod som den europeiska försäkrings- och pensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pensions Authority, Eiopa) utvärderar för bestämmande av diskonteringsräntan i Solvens 2-regelverket.¹²

FFFS 2013:23 utgår från marknadsnoteringar för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminsränta. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo år. Därefter ska kurvan fullt ut konvergera till den långsiktiga terminsräntan. Nivån på den modellerade långsiktiga avkastningen, uttryckt genom terminsräntan, är ett mått på nivån på den avkastning som förväntas kunna erhållas på så kallade riskfria tillgångar¹³ över ett mycket långt tidsperspektiv. Den långsiktiga terminsräntan i svenska kronor har fastställts till 4,2 procent. Denna nivå baseras på antaganden om en långsiktig realränteavkastning på 2,2 procent och ett antagande om inflation på 2 procent.

FFFS 2013:23 innehåller skilda principer för val av räntesatser för tjänstepensionsförsäkring respektive annan försäkring. Som stöd för företagen och för att främja enhetliga beräkningar, publicerar FI diskonteringsräntekurvor i svenska kronor.¹⁴ Trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav avser tjänstepension varför företagen kan använda räntesatser för tjänstepension, den så kallade Tjänstepensionskurvan. FI har inte för avsikt att publicera fullständiga diskonteringskurvor för alla valutor, såsom efterfrågats av Bankföreningen. Istället hänvisas till ränteföreskrifternas bestämmelser om hur företagen ska bestämma diskonteringsräntekurvan för norska kronor, danska kronor, euro, brittiska pund och amerikanska dollar. För övriga valutor ska samma värden användas som anges för svenska kronor.

Ränterisk beräknas i trafikljusblanketten för Trafikljuset som nettot av stresscenariona för pensionsåtaganden respektive förvaltningstillgångar, och beskrivs nedan under avsnittet för finansiella risker.

¹² FI:s ställningstaganden framgår vidare av beslutspromemorian till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:23) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

¹³ Avkastningskurvan för statspapper (främst långa statsobligationer) samt korta styrräntor utgör approximation för den avkastning som kan erhållas för "riskfria tillgångar".

¹⁴ <http://www.fi.se/Rapportering/Periodiskt/Forsakring/Diskonteringsrantekurva/>

Vid stressning av antagandena avseende försäkringsrisker i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav beaktas dödlighetsrisk och sjuklighetsrisk. Annullationsrisk bedöms inte vara relevant.¹⁵ Vid stressning beräknas ett kapitalkrav baserat på slumpfel och parameterfel. Slumpfel är ett mått på storleken av avvikelser från väntevärdet. Parameterfel tar hänsyn till ändrade dödlighets- och sjuklighetsantaganden.

Finansiella risker

De till pensionsförpliktelse hänförliga förvaltningstillgångarna medför betydande risker både som en följd av tillgångarnas egna risker och det sätt förvaltningstillgångarna och pensionsförpliktelse sammantaget påverkas av ränterisk. Storleken på de finansiella riskerna kan skilja sig betydligt mellan olika företag beroende på deras specifika tillgångsfördelning och löptidsstrukturen på deras räntebärande tillgångar och pensionsförpliktelser.

Ränterisk så som den beaktas i FI:s bedömning av kapitalkrav för pensionsrisk är risken att företagets kapitalposition påverkas negativt av förändringar i marknadsräntorna. Kapitalkravet för ränterisk beräknas utifrån i vilken utsträckning tillgångar och skulder påverkas av givna förändringar i nivån på marknadsräntorna. Beräkningen i stresstestet delas upp i räntebärande tillgångar och bästa skattningen av pensionsåtaganden. Förvaltningstillgångar respektive pensionsåtaganden delas upp i fyra kategorier: nominell och real ränta i svenska kronor, nominell ränta i euro och nominell ränta i annan utländsk valuta. Företaget ska beakta effekten av att marknadsräntorna i samtliga av de fyra kategorierna antas röra sig i samma riktning, det vill säga antingen stiger eller faller. Om det är mest ofördelaktigt för företaget att samtliga marknadsräntor faller, ska företaget beräkna effekten av ett fall, annars beräknas effekten av en stigning. Räntekänsligheten i förvaltningstillgångar respektive pensionsåtaganden uttrycks som en parallellförskjutning av räntekurvorna.

Aktiekursrisk är risken att marknadsvärdet på en aktieinvestering sjunker. Kapitalkrav för aktiekursrisken mäts genom att effekterna av en procentuell nedgång i marknadsvärdet på aktierna beräknas. Aktieexponeringen är uppdelad på svenska och utländska aktier.

Fastighetsprisrisk är risken att marknadsvärdet på en fastighetsinvestering sjunker i värde och mäts som en minskning av marknadsvärdet.

¹⁵ Annullationsrisk avser risken att antaganden om förmånstagares beteende avseende uppehåll i premiebetalningar eller upphörande, förnyelse och återköp av försäkringskontrakt underskattar förmånstagarnas faktiska beteende. Annullationsrisk kan vara en betydelsefull risk för försäkringsföretag men är inte applicerbar på pensionsåtaganden där företaget står för premiebetalning och risk och förmånstagarens prestation begränsas till dess (aktuella eller tidigare) anställning.

Kreditrisk är risken för att priset på räntebärande tillgångar med kredit- eller motpartsrisk förändras och mäts genom en beräkning av hur värdet på dessa förändras om den genomsnittliga kreditspreaden ökar enligt ett visst scenario. Med kreditspread avses här skillnaden i ränta mellan den räntebärande tillgången och den riskfria räntan¹⁶, oavsett om den skillnaden utgör en premie för kredit-, motparts-, likviditetsrisk eller något annat.

Valutarisk är risken för ökad (valuta-) exponering i tillgångar och skulder till följd av förändringar i valutakurserna och mäts som en kursförändring gentemot svenska kronor för respektive utländsk valuta. Företagets nettoexponering beräknas utifrån varje enskild utländsk valuta, efter matchning mot skuldsidan i balansräkningen.

Nedan presenteras i tabellform de parametrar för stressning av finansiella risker som gäller vid den tidpunkt denna promemoria publiceras. Dessa parametrar kan ändras och de parametervärden som kommer att gälla vid varje tidpunkt kommer att finnas tillgängliga på FI:s webbplats.

Tabell 4.1 Stress av finansiella risker i trafikljusmetoden

Riskkategori	Scenario
Ränterisker	
Ränterisk nominell ränta SEK	+/- 100 baspunkter
Ränterisk realränta SEK	+/- 50 baspunkter
Ränterisk EUR	+/- 100 baspunkter
Ränterisk i annan utländsk valuta	+/- 100 baspunkter
Aktierisk	
alt. 1 (ingen valutarisk tillkommer),	
svenska	- 40 procent
utländska	- 37 procent
alt. 2 (valutarisk tillkommer),	
svenska	- 40 procent
utländska	- 35 procent
Fastighetsprisrisk	- 35 procent
Kreditrisk (ökning av kreditspread)	Max av (100 procent; 25 baspunkter)
Valutarisk	+/- 10 procent

För derivat mäts risken genom att den underliggande tillgången förändras i enlighet med respektive scenario. Exempelvis ska således värdeförändringen för en aktieoption beräknas baserat på värdeförändringen i den underliggande aktien.

¹⁶ Med ”riskfri ränta” avses här gällande marknadsränta på statsskuldsväxlar eller statsobligationer.

2.5.2.2 Totalt kapitalkrav netto för pensionsrisk

Trafikljusmetodens beräkning av försäkringsrisker och finansiella risker ger ett totalt kapitalkrav brutto för pensionsrisk, benämnt bruttosumma kapitalkrav i beräkningsblanketten för Trafikljuset. Trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav beräknar därefter ett totalt kapitalkrav netto efter justering för diversifiering mellan olika riskkategorier genom korrelationskoefficienter. Korrelationerna ska avspegla korrelationerna under de stressade omständigheter som mäts enligt metoden. Dessa korrelationer är svårskattade och kan endast bli approximativa. FI har därför valt att arbeta med förenklade korrelationsantaganden i trafikljusmetoden.

Totalt kapitalkrav netto beräknas med en kvadratrotsformel utifrån de korrelationskoefficienter som anges i tabellen nedan.

Tabell 4.2 Korrelationsantaganden i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav

Riskkategorier	Korrelationskoefficient, ρ
Dödlighet, Sjuklighet	0,25
SEK nom, SEK real	0,80
SEK nom, EUR	0,80
SEK real, EUR	0,50

FI accepterar endast i begränsade fall diversifieringseffekter vid beräkning av kapitalkrav inom bankområdet. För försäkringsföretag är emellertid diversifieringseffekter en integrerad del av den samlade riskbedömningen och eftersom FI avser att använda en metod för pensionsriskbedömningen som baseras på de metoder som används inom försäkringsområdet anser FI att det är rimligt att beakta diversifieringseffekter i bedömningen av kapitalkravet för pensionsrisk.

Diversifieringseffekterna kan dock vara begränsade dels mellan olika juridiska enheter, dels mellan olika typer av fondering, såsom genom överföring av tillgångar eller betalning av avgifter till en pensionsstiftelse, en pensionskassa eller ett försäkringsföretag. Utgångspunkten är därför att företag ska beräkna totalt kapitalkrav netto separat för varje del av det totala pensionsåtagandet, med tillhörande förvaltningstillgångar, som saknar eller endast har begränsade diversifieringseffekter med andra delar av åtagandet. Respektive beräkning summeras därefter för att ge totalt kapitalkrav netto på konsoliderad nivå.

Delar av pensionsåtagandet, med tillhörande förvaltningstillgångar, mellan vilka företaget kan påvisa faktiska diversifieringseffekter, får slås ihop direkt vid beräkningen av totalt kapitalkrav netto. Företag har även möjligheten att, direkt vid beräkningen av totalt kapitalkrav netto, slå ihop mindre delar av

pensionsåtagandet, med tillhörande förvaltningstillgångar, mellan vilka diversifieringseffekter saknas eller är begränsade förutsatt att kapitalkravet för pensionsrisk vid en sådan beräkning inte blir väsentligt lägre än vid separata beräkningar.

2.5.2.3 Kalibrering

Försäkringsområdets trafikljusmetod utgår ifrån att riskantaganden väljs så att de approximativt uppnår en 99,5 percentil för de möjliga utfallen på ett år. För att öka denna till en 99,9 percentil avser FI att öka kapitalkravet jämfört med kapitalkravet i försäkringsområdets trafikljusmetod med 20 procent, baserat på antagandet att riskerna är normalfördelade.

2.5.2.4 Befintlig kapitalbas för pensionsrisk

Befintlig kapitalbas för pensionsrisk, som kan vara positiv eller negativ, beräknas enligt tabellen nedan. Respektive post beskrivs närmare i följande avsnitt.

Tabell 4.2 Beräkning av befintlig kapitalbas för pensionsrisk

+/-	Eventuella positiva nettopensionstillgångar eller negativa nettopensionsskulder för förmånsbestämda pensionsplaner som inte ingår i företagets kärnprimärkapital
+/-	Förändrade aktuariella antaganden
-	Riskmarginal
-	Eventuella andra justeringar
=	Befintlig kapitalbas för pensionsrisk

Eventuella positiva nettotillgångar

Nettot av ett företags förmånsbestämda pensionsförpliktelser, och dess därtill hänförliga förvaltningstillgångar, kan vid varje tidpunkt vara en nettotillgång eller en nettoskuld. Befintlig kapitalbas för pensionsrisk ska justeras för eventuella positiva nettopensionstillgångar eller negativa nettopensionsskulder för förmånsbestämda pensionsplaner som inte ingår i företagets kärnprimärkapital.

Eventuella positiva nettotillgångar dras i normalfallet av från företagets kärnprimärkapital enligt artikel 36 i tillsynsförordningen. Eventuella positiva

nettopensionstillgångar som har dragits av från företagets kärnprimärkapital får tillgodoräknas vid beräkningen av befintlig kapitalbas för pensionsrisk.

I trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav ska samtliga pensionsplaner som klassificeras som förmånsbestämda enligt deras ekonomiska innebörd beaktas vid beräkningen av befintlig kapitalbas för pensionsrisk, oavsett hur pensionsplanen redovisas enligt gällande redovisningsregler. Eventuella positiva nettopensionstillgångar eller negativa nettopensionsskulder för förmånsbestämda pensionsplaner, som inte ingår i företagets kärnprimärkapital, ska därför beaktas i beräkningen av befintlig kapitalbas för pensionsrisk. Eventuella positiva nettopensionstillgångar som inte ingår i företagets kärnprimärkapital ökar företagets befintliga kapitalbas för pensionsrisk. Motsatsvis minskar eventuella negativa nettopensionsskulder som inte ingår i företagets kärnprimärkapital företagets befintliga kapitalbas för pensionsrisk.

Företagets positiva nettopensionstillgångar respektive negativa nettopensionsskulder ska beräknas enligt samma aktuariella principer som beskrivs i trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav.

Förändrade aktuariella antaganden

Förändrade aktuariella antaganden omfattar dels eventuell omräkning av pensionsåtaganden från IAS 19 till trygghandgrunder eller motsvarande principer för utländska pensionsrisker, dels justering av diskonteringsmetod från trygghandgrunder eller motsvarande principer för utländska pensionsrisker till trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav.¹⁷

I ett första steg beräknas skillnaden mellan pensionsåtagande enligt IAS 19 och pensionsåtagandet beräknat enligt trygghandgrunder, eller motsvarande aktuariella principer för utländska pensionsrisker. Resultatet ökar eller minskar företagets befintliga kapitalbas för pensionsrisk.

I ett andra steg beräknas skillnaden mellan pensionsåtagande beräknat enligt trygghandgrunder, eller motsvarande aktuariella principer för utländska pensionsrisker, och pensionsåtagandet beräknat enligt trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav. Resultatet ökar eller minskar företagets befintliga kapitalbas för pensionsrisk.

Riskmarginal

Det är FI:s avsikt att tillräckligt kapital ska finnas tillgängligt om företagens förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och

¹⁷ För antagande om ränta hämtas vägledning från Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:23) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

tidigare anställda måste överföras på någon annan. Riskmarginalen ska därför motsvara ett belopp som en utomstående part kan förväntas kräva, utöver värderingen enligt bästa skattningen, för att ta över förpliktelse. Företaget ska göra en egen bedömning av riskmarginalen.

Om företaget inte kan göra en egen detaljerad bedömning så ska en uppskattning göras med hjälp av en standardparameter. Riskmarginalen, enligt en uppskattning för försäkringsbolag, utgörs av bästa skattningen för avsättningar multiplicerad med standardparametern fem procent. Riskmarginalen för försäkringsföretag bygger på den femte kvantitativa förstudien i Solvens 2-arbetet, QIS 5, och är ett genomsnitt för samtliga försäkringsföretag. Eftersom ett genomsnitt för samtliga försäkringsföretag inte bedöms vara representativt för beräkningen av kapitalkravet för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav avser FI att justera riskmarginalen för trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav till åtta procent baserat på ett genomsnitt för endast försäkringsföretag som helt eller delvis bedriver tjänstepensionsverksamhet.

En riskmarginal på åtta procent inom trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav bedöms även vara en rimlig approximation utifrån de tekniska specifikationer¹⁸ som getts ut av den europeiska försäkrings- och pensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pensions Authority, Eiopa) vid kvantitativa förstudier gällande tjänstepensionsdirektivet.¹⁹

Andra justeringar

Andra justeringar av befintlig kapitalbas för pensionsrisk innefattar eventuella justeringar för innehav av aktier i det egna företaget och koncentrationsrisk.

Eventuella innehav av aktier i det egna företaget ska minska företagets befintliga kapitalbas för pensionsrisk. Det belopp som i sådana fall dras av i beräkningen av befintlig kapitalbas för pensionsrisk ska också dras av i beräkningen av kapitalkrav för aktierisk i trafikljusblanketten.

Trafikljusmetoden inom pelare 2 baskrav baseras på ett antagande om väl diversifierade exponeringar inom varje tillgångsslag. I de fall detta antagande inte håller kan FI behöva göra en bedömning av eventuellt ytterligare kapitalkrav inom pelare 2 för koncentrationsrisk. Sådana bedömningar beaktas inte i denna promemoria.

¹⁸ Draft Technical Specifications QIS of EIOPA's Advice on the Review of the IORP Directive.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

2.5.2.5 Kapitalkrav för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav

Från totalt kapitalkrav netto, efter justering för kalibrering, subtraheras företagets beräkning av befintlig kapitalbas för pensionsrisk. Om resultatet är positivt (det vill säga om totalt kapitalkrav netto överstiger företagets beräkning av befintlig kapitalbas för pensionsrisk) utgör det kapitalkravet för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav.

Om resultatet är negativt sätts kapitalkravet för pensionsrisk inom pelare 2 baskrav till noll.

Kapitalkravet inom pelare 2 baskrav blir således en nettopost som motsvarar det återstående kapitalkravet, efter avdrag för eventuellt befintligt kapital som inte inkluderats i företagets redovisade kärnprimärkapital. Nettoposten är även benämnd Överskott eller Underskott i beräkningsblanketten för Trafikljuset.